

दानीएल ग्रंथ

लेखक : बायबलच्या परंपरेनुसार, या पुस्तकाचे लेखक दानिएल हे स्वतःच आहेत.

काळ : दानिएलचे पुस्तक पारंपारिकपणे संदेष्टा दानिएल यांनी बॅबिलोनच्या बंदिवासात असताना ख्रिस्तपूर्व ६ व्या शतकात (सुमारे ५४०-५३०) लिहिले.

दानीएल ग्रंथ: अध्याय १ ते १२

१. देवावरील निष्ठा आणि पवित्रता (अध्याय १)

बाबेलमध्ये दानीएल आणि त्याचे सोबती (हनन्या, मीशाएल व अजन्या) यांनी राजाच्या मिष्टान्नापेक्षा देवाला अधिक महत्त्व दिले. त्यांनी राजाच्या अन्नाचा विटाळ होऊ द्यायचा नाही असा "मनात निश्चय केला" (दानीएल १:८). त्यांच्या या निष्ठेमुळेच त्यांना केवळ आरोग्यच नाही, तर आध्यात्मिक आशीर्वादही मिळाला. दहा दिवसांच्या परीक्षेनंतर ते राजघरचे अन्न खाणाऱ्या तरुणांपेक्षा.

"दहा दिवसांनंतर राजघरचे अन्न खाणाऱ्या सर्व तरुणांपेक्षा त्यांचे चेहरे अधिक सुरूप दिसून ते अंगानेही अधिक धष्टपुष्ट झाले." (दानीएल १:१७). या समर्पणामुळे देवाने त्यांना आशीर्वादित केले: "हया चौघां तरुणांना देवाने सर्व विद्या व ज्ञान ह्यांत निपुण व प्रवीण केले; दानीएल हा सर्व दृष्टान्त व स्वप्ने ह्यांचा उलगडा करण्यात तरबेज झाला."

(दानीएल १:१७).

२. देवाचे सार्वभौमत्व आणि राज्यांचे रहस्य (अध्याय २)

नबुखद्नेस्सर राजाच्या स्वप्नाचा अर्थ सांगून दानीएलने देवाचे अतुलनीय ज्ञान आणि सार्वभौमत्व प्रकट केले. ज्ञान्यांनी हात टेकले, तेव्हा दानीएलने देवाचा गौरव केला: "दानीएल म्हणाला, "देवाचे नाम युगानुयुग धन्यवादित असो; कारण ज्ञान व बल ही त्याचीच आहेत;" (दानीएल २:२०). त्याने राजाला स्पष्ट केले की, "तरी रहस्ये प्रकट करणारा देव स्वर्गात आहे आणि त्याने पुढील काळात काय होणार हे नबुखद्नेस्सर महाराजांना कळवले आहे. आपले स्वप्न, आपण बिछान्यावर पडले असता आपल्याला झालेला दृष्टान्त असा आहे:"

(दानीएल २:२८). दानीएलने भाकीत केले की, मानवी राज्यांच्या क्रमांनंतर (सोन्याचे डोके ते लोखंड-मातीची पाऊले) "त्या राजांच्या अमदानीत स्वर्गीय देव एका राज्याची स्थापना करील, त्याचा कधी भंग होणार नाही; त्याचे प्रभुत्व दुसऱ्याच्या हाती कधी जाणार नाही; तर ते ह्या सर्व राज्यांचे चूर्ण करून त्यांना नष्ट करील व ते सर्वकाळ टिकेल." (दानीएल २:४४).

---

३. तप्त भट्टीत निष्ठा आणि देवाचा चमत्कार (अध्याय ३)

शद्रु, मेशख व अबेद्नगो यांनी सुवर्णमूर्तीला दंडवत घालण्यास नकार देऊन अटळ निष्ठा दाखवली. त्यांनी राजाला ठामपणे सांगितले की, "ज्या देवाची आम्ही उपासना करतो तो आम्हांला धगधगीत अग्नीच्या भट्टीतून सोडवण्यास समर्थ आहे; महाराज, तो आम्हांला आपल्या हातातून सोडवील." (दानीएल ३:१७). त्यांच्या या शब्दांमुळे राजा संतप्त झाला, परंतु त्यांना अग्नीत टाकले असता, राजाने पाहिले की, "तो म्हणाला, पाहा! चार इसम अग्नीत मोकळे फिरत आहेत असे मला दिसते; त्यांना काहीएक इजा पोहचली नाही; चौथ्याचे स्वरूप तर एखाद्या देवपुत्रासारखे आहे." (दानीएल ३:२५), अशा प्रकारे देवाने त्यांची चमत्कारिक सुटका केली.

---

४. अभिमानावर देवाचा न्याय आणि नम्रता (अध्याय ४)

राजा नबुखदनेस्सर याच्या अभिमानाचा भंग देवाच्या न्यायाने झाला. राजाने गर्वाने उद्गार काढला: "त्या वेळी राजा म्हणाला, "हे थोर बाबेल नगर राजनिवासासाठी माझ्याच पराक्रमाने व माझ्या प्रतापाच्या वैभवासाठी मी बांधले आहे ना !" (दानीएल ४:३०). त्याला वेड लागण्याची शिक्षा झाली, ज्याचा उद्देश होता की, "आपणाला मनुष्यांतून घालवून देतील; आपली वस्ती वनपशूंत होईल; आपणाला बैलाप्रमाणे गवत खावे लागेल; आपण आकाशातील दहिवराने भिजाल; मानवी राज्यावर परात्पर देवाची सत्ता आहे व तो ते पाहिजे त्याला देतो हे जान आपणाला होईपर्यंत आपणावरून सात काळ जातील." (दानीएल ४:२७). बुद्धी परत आल्यावर राजाने नम्रपणे देवाचा स्वीकार केला आणि कबूल केले: "आता मी नबुखदनेस्सर स्वर्गीच्या राजाचे स्तवन करतो, त्याचा जयजयकार करतो व त्याचा महिमा वर्णन करतो; कारण त्याची सर्व कृत्ये सत्य आहेत, त्याचे सर्व मार्ग न्याय्य आहेत; जे अभिमानाने चालतात त्यांना त्याला नीचावस्थेत लोटता येते." (दानीएल ४:३७).

५. पवित्रतेचा अनादर आणि बेलशस्सरचे पतन (अध्याय ५)

राजा बेलशस्सर याने देवाच्या पवित्र पात्रांचा अनादर करून देवाच्या क्रोधाला आमंत्रण दिले. भिंतीवरील लेख "मने, मने, तकेल, ऊफारसीन" याचा अर्थ दानीएलने सांगितला: "तकेल म्हणजे तुला तागडीत तोलले व तू उणा भरलास." (दानीएल ५:२७) आणि "परेस म्हणजे तुझे राज्य विभागून मेदी व पारसी ह्यांना दिले आहे." (दानीएल ५:२८). याच रात्री "त्याच रात्री खास्द्यांचा राजा बेलशस्सर ह्याचा वध झाला." (दानीएल ५:३०).

६. सिंहाच्या गुहेत विश्वासूपणाचे बक्षीस (अध्याय ६)

दानीएलच्या विश्वासूपणामुळे त्याचे विरोधक त्याच्याविरुद्ध कट रचू शकले नाहीत, म्हणून त्यांनी "तेव्हा ती माणसे म्हणाली, "ह्या दानिएलाविरुद्ध काही निमित्त काढता येणार नाही; मात्र त्याच्या देवाच्या नियमासंबंधाने त्याच्याविरुद्ध काही निमित्त काढता आले तर येईल." (दानीएल ६:५) असा कट केला. राजाच्या आजेनंतरही दानीएलने आपल्या खिडक्या उघडऱ्या

ठेवून दिवसातून तीन वेळा प्रार्थना करणे सुरुच ठेवले. त्याला सिंहाच्या गुहेत टाकले असता, देवाने सिंहाचे तोंड बंद केले. दुसऱ्या दिवशी सकाळी राजा दारीयावेशने त्याला बाहेर काढले आणि दानीएलने उद्गार काढले: "माझ्या देवाने आपला दिव्यदूत पाठवून सिंहांची तोंडे बंद केली आहेत. त्यांनी मला काहीएक उपद्रव केला नाही; कारण त्या देवासमोर मी निरपराधी ठरलो; व महाराज आपलाही मी काही अपराध केला नाही." (दानीएल ६:२२).

---

७. चार श्वापदांचे दृष्टांत (अध्याय ७)

राजा बेलशस्सर याच्या पहिल्या वर्षी दानीएलला चार वेगवेगळ्या महासत्तांचे दर्शन झाले, जे चार मोठ्या श्वापदांसारखे होते. यात "माणसाच्या पुत्रासारखा कोणी" (दानीएल ७:१३) न्यायासनारूढ झालेला दिसतो, ज्याला "सर्व लोकांवर, राष्ट्रांवर व भाषा बोलणाऱ्यांवर सत्ता, गौरव व राज्य देण्यात आले" आणि "हयाचे राज्य सर्वकाळचे आहे".

---

८. एडका व बकरा यांचे दर्शन (अध्याय ८)

मेदी व पारसी (एडका) आणि ग्रीस (बकरा) यांच्या राज्यांचे दर्शन यात होते. लहान शिंग नावाच्या शक्तीबद्दल भविष्यवाणी केली, जी "अतिशय मोठी झाली व तिने आकाशातील सैन्यापर्यंत वाढ केली" आणि "पवित्र प्रजेचा चुराडा करण्याचे संपेल तेव्हा हया सर्व गोष्टी पूर्ण होतील" (दानीएल ८:२५).

---

९. सत्तर सप्ताहांची भविष्यवाणी (अध्याय ९)

या अध्यायात, यरुशलेमेच्या पुनर्स्थापनेबद्दल भविष्यवाणी केली आहे. दानीएलने प्रार्थना केली आणि त्याला सत्तर सप्ताहांची भविष्यवाणी मिळाली. हे वचन "अतिपवित्र ठिकाणी अभिषेक होईपर्यंत" होणाऱ्या घटनेची वेळ दर्शवते. "बासष्ट सप्तके संपल्यावर अभिषिक्ताचा वध होईल, व त्याला काही उरणार नाही; आणि जो अधिपती येईल त्याचे लोक नगर व

पवित्रस्थान उद्धवस्त करतील; त्याचा अंत पुराने होईल; युद्ध अंतापर्यंत चालेल; सर्वकाही उजाड होण्याचे ठरले आहे." (दानीएल ९:२६).

---

१०. स्वर्गदूताचे दर्शन (अध्याय १०)

दानीएलने उपवास व प्रार्थना करत असताना त्याला "तागाची वस्त्रे ल्यालेला" देवाचा दूत दिसला. या दर्शनामुळे दानीएल पूर्णपणे शक्तिहीन झाला, परंतु दूताने त्याला स्पर्श केला आणि "तो म्हणाला, "परमप्रिय मानवा, भिऊ नकोस; तुला शांती असो, हिंमत धर, नेट धर." तो माझ्याबरोबर बोलला तेव्हा मला शक्ती आली व मी म्हणालो, "माझ्या स्वामी, तू आता बोलावे, कारण तू माझ्यात हिंमत आणली आहेस." (दानीएल १०:१९) असे म्हणून त्याला बळ दिले.

---

११. उत्तर व दक्षिणेकडील राजांचे युद्ध (अध्याय ११)

या भविष्यवाणीत पारस व ग्रीस राज्यांपासून ते उत्तर (ग्रीक सिरीया) व दक्षिण (ग्रीक इजिप्त) या दिशांतील राजांमधील युद्धांचे अत्यंत तपशीलवार वर्णन आहे. यातून मसिहाविरोधी शक्तीचा उदय व त्याचा पराभव होईल हे दर्शवले आहे.

---

१२. अंतिम काळ आणि पुनरुत्थान (अध्याय १२)

या शेवटच्या अध्यायात अंतिम काळाबद्दल भविष्यवाणी केली आहे.

- दुःख आणि सुटका: "त्या समयी तुझ्या लोकांचा कैवार घेणारा मोठा अधिपती जो मीखाएल तो उठेल; कोणतेही राष्ट्र निर्माण झाल्यापासून कधीही आले नाही असे संकट त्या समयी येईल; तुझ्या लोकांपैकी ज्यांची नावे वहीत लिहिलेली आढळतील ते सर्व त्या वेळी मुक्त होतील." (दानीएल १२:१).

- पुनरुत्थान: "भूमीतील मातीत निजलेल्यांचा मोठा समुदाय उठेल; कित्येक सर्वकाळचे जीवन मिळवण्यास आणि कित्येक अप्रतिष्ठा व सर्वकाळचा धिक्कार मिळवण्यास उठतील." (दानीएल १२:२).
- वृद्धी: "हे दानिएला, तू अंतसमयापर्यंत ही वचने गुप्त ठेव व हे पुस्तक मुद्रित करून ठेव; पुष्कळ लोक इकडून तिकडे फिरतील व जानवृद्धी होईल." (दानीएल १२:४).
- वेळेचा शेवट: दूताने सांगितले, "तागाची वस्त्रे ल्यालेला जो पुरुष नदीच्या पाण्यावर होता त्याने आपला उजवा व डावा हात आकाशाकडे वर करून, जो सदाजीवी त्याची शपथ वाहून म्हटल्याचे मी ऐकले, "एक समय, दोन समय व अर्धा समय एवढा अवधी आहे; पवित्र प्रजेच्या बलाचा चुराडा करण्याचे संपेल तेव्हा ह्या सर्व गोष्टी पूर्ण होतील." (दानीएल १२:७).